

Sygn. akt V U 755/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Nowakowska

Protokolant Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2013 r. w Kaliszu

odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 25 lutego 2013 r. Nr (...)

w sprawie W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o dodatkową opłatę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 25 lutego 2013 r. znak (...) w ten sposób, że ustala, iż W. S. nie jest zobowiązany do zapłaty opłaty dodatkowej w wysokości 5% nieopłaconych składek w łącznej kwocie 1.478,72 zł.

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 25.02.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. wymierzył płatnikowi składek –W. S., dodatkową opłatę w wysokości 5 % nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 1478,72 zł, powołując się na uprawnienie do wymierzenia takiej dodatkowej opłaty do wysokości aż 100 % nie opłaconych składek jako sankcja za to, że płatnik nie wywiązał się z obowiązku uregulowania należności składkowych i na jego koncie powstało zadłużenie za 22 miesiące od 02/2011 r. do 11/2012 r.

Odwołanie od tej decyzji wniósł do Sądu W. S. domagając się odstąpienia od naliczenia dodatkowej opłaty z uwagi na to, że nieopłacanie składek wynikało ze złej sytuacji finansowej, w jakiej znalazł się w związku z przypadkami niezapłacenia przez klientów za wykonane usługi. Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołanie.

Sąd ustalił co następuje.

W rozpatrywanej sprawie poza sporem jest wysokość zaległości W. S. jako płatnika składek składkowych na poszczególne fundusze. I tak na dzień wydania zaskarżonej decyzji wynosiła ona:

- na fundusz ubezpieczeń społecznych za okres od 02/2011 r. do 11/2012 r. kwotę 21.543,29zł
- na fundusz ubezpieczeń zdrowotnych za okres od 08/2011 r. do 10/2012r. kwotę 6.119,91zł,

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 08/2011 r. do 11/2012 r. kwotę 1911,26zł,

W. S. do czasu wyrokowania uiścił całą kwotę zaległych składek. Część należności pokryta została z egzekucji z prowadzonej z jego rachunku bankowego, a pozostałość opłacił zaciągając kredyt na ten cel. Z informacji w aktach ZUS wynika, że ostatecznie zaległości zostały uregulowane w dniu 01.03.2013 r. (k 48 akt ZUS).

W. S. prowadzi działalność gospodarczą – zakład stolarski i mały tartak w miejscowości R. zatrudniając 4 pracowników. Za rok 2011 osiągnął przychód w kwocie 282 101,08 zł, a po odliczeniu kosztów jego uzyskania dochód wyniósł 2 121,44 zł. Za rok 2012 przychód wyniósł 231 813,91 zł, z czego dochód- 26 960,29 zł. (dowód – kserokopie druków PIT – 36 za rok 2011 i 2012 k 12).

Z uwagi na brak systematycznych zleceń i wobec kilku przypadków niezapłacenia przez klientów za wykonaną pracę znalazł się w sytuacji braku środków na pokrycie wszystkich zobowiązań. Mając do wyboru wypłacenie wynagrodzenia pracownikom lub odprowadzenie składek do ZUS zdecydował się na to pierwsze aby nie narażać rodzin pracowników na brak środków do życia. Na spłatę zadłużenia wobec organu rentowego zaciągnął kredyt (dowód – zeznania odwołującego się od 4 do 14 minuty nagrania z rozprawy).

Sąd zważył co następuje.

Formalnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w świetle art. 24 ust 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1998 r. (Dz.U. nr 137 poz. 887), ma możliwość wymierzyć płatnikowi składek dodatkową opłatę do wysokości 100% nieopłaconych składek, ale nie można pomijać celu jakiego to rozwiązanie ma służyć. Celem tym jest niewątpliwie dyscyplinowanie niesolidnych płatników do prawidłowego regulowania swych należności składkowych, w sytuacji, gdy uchybienia były następstwem ich zaniedbań, lekceważenia obowiązków i złej woli płatnika, który mimo dobrej sytuacji finansowej swych zobowiązań nie reguluje.

Kiedy jednak uchybienia nastąpiły z przyczyn od płatnika niezależnych, a obecnie wywiązał się już ze swego obowiązku płatnika i należność wobec organu rentowego została uregulowana, to dyscyplinujący cel wymierzenia opłaty dodatkowej nie ma uzasadnienia. Celem wymierzenia opłaty dodatkowej nie może być rekompensowanie organowi rentowemu straty wynikającej z nieopłacenia składki w terminie, gdyż temu celowi służy instytucja odsetek za zwłokę. Opłata dodatkowa nie ma też funkcji represyjnej.

W rozpoznawanej sprawie zaskarżona decyzja nie zawiera żadnego uzasadnienia wymierzenia dodatkowej opłaty w określonej tam wysokości i żadnego odniesienia do sytuacji płatnika, co wskazuje na to, że ZUS skorzystał po prostu z możliwości określonej w cytowanym art. 24 ustawy systemowej.

Kontroli Sądu podlegają jednak nie tylko formalne przesłanki dopuszczalności wymierzenia dodatkowej opłaty przez ZUS, a zatem czy płatnik składki opłacił czy nie, czy w pełnej wysokości, czy też nie i czy wymierzona kwota nie przekracza 100% nieopłaconych składek. Zbadania w toku kontroli sądowej wymagają wszystkie aspekty sprawy, jak ustalenie winy płatnika w nieopłaceniu składek, a także merytoryczna zasadność i celowość takiej decyzji. W tym też duchu wypowiedział się wyraźnie Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 20.05.2004 r. (IIUK 403/03 OSNP 2005/3/44) a także Sądy Apelacyjne (w Warszawie w sprawie III AUa 1422/03 i w Katowicach w sprawie IIIAUa 570/03) i pogląd ten Sąd orzekający w pełni podziela.

W takiej sytuacji jaka ma miejsce w niniejszej sprawie, gdy ZUS nie zbadał przyczyn nieopłacenia składek związek czasowy z wystąpieniem o zaświadczenie dla celów uzyskania kredytu z wymierzeniem dodatkowej opłaty wskazuje na to, że opłatę dodatkową potraktowano jako rodzaj represji wobec płatnika mimo, że zmierzał już do uregulowania swych zobowiązań.

Odwołujący się nie odprowadził w terminie składek ubezpieczeniowych, bo zmuszony był dokonywać wyboru między obowiązkiem wobec pracowników i obowiązkiem wobec organu rentowego. Jest zrozumiałe, że wyboru dokonał

kierując się dobrem swoich pracowników, a dla wywiązania się ze zobowiązania wobec ZUS zaciągnął kredyt. Obecnie spłaca jeszcze drugi kredyt zaciągnięty na zakup towaru do dalszej działalności. W sytuacji obciążenia dwoma kredytami i wobec uregulowania należności składkowych opłata dodatkowa byłaby więc sankcją zbyt dokuczliwą dla płatnika, tym bardziej, że należnych składek nie opłacał nie ze złej woli, tylko z powodu przejściowego pogorszenia sytuacji finansowej z przyczyn od niego niezależnych, bo wynikłych z niesolidności jego kontrahentów. Wydanie decyzji nastąpiło zresztą już po rozpoczęciu spłat zaległość wobec ZUS.

W tym stanie rzeczy Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że W. S. nie jest zobowiązany do uiszczenia na rzecz ZUS opłaty dodatkowej ustalonej w zaskarżonej decyzji i zgodnie z art. 477§ 2 k.p.c. orzeczono jak w wyroku.